

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_204418

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. **T 81.2**
Author **K 92 G**

Accession No. **T 1387**

Title

This book should be returned on or before the date last marked below.

గో గీ త ము

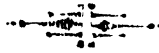
భోజరాజీయము ' లోని
గోవ్యాఖ్య) సంవాసమునుండి
యనుపదింపబడినది

నాశము కృష్ణరావు

అనువాదములు కావ్యములు
సంకలనములు
పబ్లిషర్స్
కొంపనూరు కె.వి.ఆర్. ప్రెస్
కొంపనూరు కె.వి.ఆర్. ప్రెస్

గో గీ త ము

అనగనగ నొక్కచక్కనియ్యూళ్ళకలదు,
కుఱుచకొమ్మలు బుచ్చవై న గొల్లపొదుగు
మెత్తనై కుఱుమట్టంపు మేను కలిగి
కనులపండువు నేయు నాగరిగోవు.

పొడువ దెవ్వరి, కయ్యంబుబొంతె బోదు,
చెనఱియావులతో చెల్లి చేయ దుబుడు
బుడుతఱై నను పిదుకుచో పొదుగు చేసి
కుంభధారగ క్షీరిముల్ కురియఱేయ.

మిసమిసని దానినిద్దంపుమేను జూచి
మవ్వ మగు దానినిగికండకొప్పు జూచి
పోతరించిన దానిమూపురము జూచి
గండుపులి యొండు దానిపై కన్నువైచె.

ఒక్కడినమున నాధేను వూరిబయట
కానలో మేయుచుండంగ, కాంచి పొంచి
చెంగు మని యుక్కగంతున చెంగలించి
గోవుపైఁ బడె నాపులి గోండు) మంచు.

గుప్పు మని యిట్లు తనపైకి కొప్పరించి
బొబ్బరింతలు వెట్టు బెబ్బులిని జూచి
కొంచెమేనియు సయ్యావు కుదిలగొనక
ఇట్టు లనియెను ధీరత యుట్టిపడంగ.

ఆగు మాగుము పులిజేడ! యూత్ర) మేల?
చిడుముడి యొకింత మాని నేఁ జెప్పబోవు
చిన్నచిన్నప మొకసారి చిత్త గించి
ఆఁగింపుము కడుపార నవల నన్ను.'

అరుడు నామాట బెబ్బులి యాలకించి
వెఱగుపాటును నివ్వెఱ పెనఁగొనంగ
మీఁది కెత్తిన కే లట్టె మీఁద నిలిపె
చిత్తరువులోనిబొమ్మ నా చేష్ట లుక్షీగి.

కోలుపులి యంట, ఆకలి సోలె నంట,
చియ్యబట్టినయావు చేజిక్కె నంట,
నిలువు మన నావు, పులి యట్టె నిలిచె నంట,
ఎన్న డేనియు వింటిమే యిట్టివిత?

మరణ మన ధేను వించుక వెఱపుగొనక
 సాహసంబునఁ జూపిన శాంతమునకు
 పులియె యద్దిర! పిల్లియైపోయె ననఁగ,
 శాంతమున గెల్వరానిది జగతిఁ గలఁచె?
 అంత పులితోడ నీరీతి ననియె మొదవు
 ఓయిపులిరాజ! ఈపాంతయూరఁ గలఁడు
 పాఱుఁ డొక్కఁడు నన్నతాచారపరుఁడు
 మురిపమున వాఁడు పెనుపంగ పెరుగుచుంటి.

నిరత మాతఁడు సులివెచ్చనీటఁ గడిగి
 కనవుపోచల నామేనికనటు వోవ
 సవరగాఁ దోమి, గంగజోల్ నివిరి దువ్వి
 అంటునంటుల కొనగోట నంటి తీడియు.

ఏమి చెప్పుదు నాతనిప్రీనుగరిమ?
 ఎట్టిరుచిరపదార్థము నేనిఁ దాను
 మున్నగా నారు పెట్టక ముట్టఁ జెప్పును,
 తడవ నేటికి యిప్పు డాగొడవ యెల్ల?

పుట్టి నా కొకతొలిచూలిముద్దుపట్టి
 మూడునా శ్లయిన చనలేదు వాఁడు పుట్టి
 బొడ్డుమావియు నూడనిపురిటిపాప
 పూరి ముట్టఁడు, త్రోవఁడు నీరువట్టు.

తువ్వ కా దది తేనియగవ్వ గాని
గవ్వ కా దది సునువెండిమువ్వ గాని
మువ్వ కా దది తెలిమల్లెఘువ్వ గాని
పువ్వ కా దది జగివెన్నముద్ద గాని.

పాలు గుడిసితి తెలతెల్లవాలువేళ
ఇంతలో సందునిందును గంతులిడంగ
అకట! ఆపాలు పుడిసెడు నఱిగిపోవ
తూలుచున్నాడొ యాకట సోలి కొడుకు?

వీణమై నేను తనమేలు నాకుచుండ
తోణ పైకెత్తి వీనుల దోరవైచి
కన్ను లఱమోడ్చి సొక్కు నాచిన్నికూచ
కెవరు ది కొక్కొక్కొ యక్కటా! యింతవీరాడ?

నన్ను గానక వెనుక గానన్నకొడుకు
దారి నేగొట్టుటా వై నర దారసిలిస
పొదుంగు తొడుకంగ, నయ్యది యువరిపడుచు
కొమ్ముచే గుర్మి చిమ్మునో కుదికిలబడ?

కుక్షి నిండును గుర్కెఱుగుమ్మపాల
నాదుసుతునకు, నామేనినంజు తెల్ల
తనివి దీఱంగ నారగించినను గాని
ఉడుగ దించుకయేని నీకడుపుచిచ్చు.

చిన్నిపాపకు మున్నగా చన్న గుడిపి
 అవల నీయాకలిని దీర్తు వ్యాఘ్రునిరాజ!
 ఇంతమాత్రము చనవు నా కియ్య నయ్య
 పుట్టకుండునె దయ నీకు పులిన యెస?
 పుడమి గోవులమై మేము పుట్టినపుడె
 వ్యాఘ్రముల కామిషంబుగ సజుండు మమ్ము
 చేసెఁ గావున దీనికై చింత యెల?
 భోజ్యమను నేను వ్యాఘ్రునూ! భోక్త వీవు.'

అనుచు నీరీతి నచియించు నావుఁ జూచి
 వికటముగ నవ్వి మువ్వన్నె మెకము పలికె
 'పటి కీమాట లాడెద? విట్టిపలుకు
 తెవ్వ లైనను విన్నచో నన్న రొక్కొ?
 బరులచేఁ జిక్కి మఱియంగ నున్నచో
 ఏయుపాయంబు పన్నియో యెట్లు లైన
 తనదుప్రాణంబు గాపాడఁ బెసఁగఁ గాని
 నమ్మతించునె చావ నేజుతు వైన?
 నోటఁ జిక్కినజంతు వేనాట వైన?
 విడిచె పులి యంచు వింటివే వెట్టిగోప?
 కోరి తనుదాన బెబ్బులిలోరఁ గవియు
 జంతు వెందైన నుండునే జగతియందు?

విడిచినంతన బ్రతుకు జీవుడయటంచు
 సరగ తనయునికడ కేగి చన్నగుడిపి
 కాంక్ష మీఱఁగ నుండువు గాక, యకట!
 తిరిగి వత్తువె యిచ్చటి కెఱిగి యెఱిగి?
 బ్రదికియుండిన శుభములు బడయవచ్చు
 తఱకలును చొప్ప చాలును, మఱచి యైన
 తలపాలము వీడి యడుగైన దాట' నంచు
 తలఁచెదవు కాని నామాట తలఁతు వొక్కొక్క?
 మహితవిజ్ఞానయుతు లైన మనుజులందె
 మాట తప్పంగ సేరని మానధనులు
 కానరా రన్న, మాటికి గడ్డి కఱచు
 పసరములమాట వేఱ చెప్పంగ నేల?
 ఆఱటను ప్రేగు సకనకలాడుచుండె
 ఇట్లు న న్నింక నఱ్ఱాఱక వెట్టఁ దగునె?
 తడవు సేయంగ నేటికి? తనివి దీఱ
 నంజుకొనియెద నీమేనినంజు డెల్ల.
 ఇట్లు లేమిటి కింకను నెట్టుకొనెదు?
 నీదుకఱుదుల నాకుఁకీ నిండుకొనునె?
 బిడ్డపై జడ్డు విడలేక పెనఁగ చార!
 ప్రదులవచ్చునె నాముందు నెఱ్ఱిగోవ?'

నావు డామాట లాలించి యావు పలికె
 అలుకమై తన్ను గద్దించు పులిని జూచి
 పులుకుపులుకున కన్నీరు తొలకరింప,
 పలుకుపలుకున దైన్యంబు గులకరింప.
 'అగునె నీ విట్టు లాడంగ వ్యాఘ్రరాజు?
 పశుగణంబులయందును పక్షులందు
 పలుకు తిరుగక చరియించువారు లేర?
 బోయ కీయదె తనమేను మును కపోతి?
 ఆడి తిరిగిన చండాలుఁ డండ్రు గాని
 కులము చండాలుఁ డైనను కొఱత లేదు
 ఆడి తిరుగక యుండెనా వాఁడె పుడమి
 పూజ్యుఁ డనుమాట విసలేదె పులులతోడ!
 కడుపుతీపుకొలందిని నుడివియుంటి
 సే నెఱుంగనిధర్మంబు లెందుఁ గలవు?
 పోయి రమ్మని యందువా పోయినత్తు
 అట్లు గాకున్న నీ కొక్కయడ్డు గలదె?
 అతిథిసత్కారముసకంటె సధిక్కులము
 కలుగ దంచు వచింతురు గాదె బుధులు?
 కాన నీ కిదె నామేయ కాన్క యుత్తు
 కాంక్ష దీఱ భుజింపుము కడుపునిండ.'

కఱకుతా లైస జాలిచే కఱగఱ జాలు
 ఆవు పలికినపలుకుల నాలకించి
 ఇట్లు వనియించె బెబ్బులి యెట్టకేని
 హృదయమున ప్రేమలలికలు తేకులెత్త.
 ఏను నిను వీడ చయ్యస నింటి కేగి
 పుత్రమోహంబు కడుపార పొంగిపొరల
 మగుడ వత్తునా రావొ నమ్మంగఱ జాల
 శపథ మేమి యొనర్తువో చెప్పుమ గోస!
 అనుడు మోమున దరహాస మంకురింప
 పులికి వంజన మొనరించి పలికె నావు
 బభిర! నీమేలు మఱనంగఱ గలనె యెప్పుడు?
 విసుము నే నిదె బాస గావించు చుంటి.

గోవులను వస్తునెట్టెడి కూళగతికి
 గొడ్ల ముకుతాళ్య బంధించు కుజనుగతికి
 చూడ లేనావు పితికిన దుష్టుగతికి
 పోవుదానను నే రాకపోతి నేని.

దేవదూషణ నేయు నాస్తికునిగతికి
 గురుల ధిక్కార మొనరించు కుమతిగతికి
 సాధువుల బాధపెట్టు నృశంసుగతికి
 పోవుదానను నే రాకపోతి నేని.

తల్లిదండ్రుల నిందించు ప్రాణదుండు
 బంధువులఁ బ్రోవ నేరని బ్రహ్మబంధు
 వరిజనముల మనుషని వ్యర్థజీవి
 అల్పజంతువులకు హింస సల్పు ములుచు.

పరసతులఁ బట్ట చుంకించు పరమవాసి
 అన్యధనములఁ గాంక్షించు నట్టి చెనటి
 చెలుల నమ్మించి ద్రోహంబు చేయు పలున
 అరుల కాని వెన్నిచ్చు పిఱికిపండ,

తిన్నయింటికి వాసాల నెన్ను తులుచు
 అప్పు లొనరించి యెగఁబెట్టు నాకతాయి
 కూటసాక్ష్యము లిచ్చెడు కుటిలబుద్ధి
 శాండియంబుల నాడెడు కుత్సితండు,

అతిథు లింటికి నేతేర నన్న మిడక
 కుక్షి నిండంగఁ గుడుచు కర్కూర్తి కాంచు
 తాను గుడువక యెరులకు దాన మీన
 పసిండి కుప్పలుగాఁ గూర్చు పిసినిగొట్టు,

అగ్ని సాక్షిగ పరిణయమాడినట్టి
 కులసతిని వీడి వెలయాలిఁ గూడు కూళ
 కడుపుకూటికై కాటికి కాళ్లుసాఁచు
 ముదుసలికి కూఁతు తెగసమ్ము ముష్కరుండు

పరులకృతిలోని యెంగిలిభావములను
 దొంగిలించెను వెంగలిదుష్టకవులు,
 కవులకై తంపుహక్కులు క్రయముదీసి
 గ్రంథవిక్రయ మొనరించు కష్టచతులు,
 సుతులు మృతి నొండ వారలస్మృతులపేర
 కృతుల రచించి యమ్ము నికృష్టజీవి
 పోవువారలగతులకు పోవుదాన
 నింటికడ కేగి మగుడ రాకుంటినేని.'

సత్యదేవత యెదుట సాక్షాత్కరించె
 ననంగ వెలుగొందుచున్న యయ్యావు జూచి
 అచ్చెరువు తీర్చిపాటును పిచ్చలింప
 పలికె నీరీతి శాస్త్రాలవల్లభుండు.

'చాలు చాలును గోవ! నీసత్యనిష్ఠ
 కిచ్చ మెచ్చితి, నీయింటి కేగి, వేడ్క
 కన్నబిడ్డకు కడుపార చన్నుగుడిపి
 తిరుగ రావమ్మ నాకోర్కి దీర్ప వేగ.
 కడుపుతీపిని నీ విట్లు పడెనుబాధ
 కడుపుమంటను నే నిట్లు పడెనుబాధ
 కంటె నధికంబు కావున, నింటికడకు
 పోయి రావమ్మ వేగ నోపుఃస్వరాల!

వనధిలో తైంతో యెన్నంగవచ్చు గాని
 తల్లిదయలోతు నెన్నంగఁ దరము కాదు.
 మాతృప్రేమకు సాటి యీధాత్రిఁ గలదె?
 పోయి రావమ్మ వేగ నోపూజ్యురాలి!

అనుడు పులికి ప్రదక్షిణ మాచరించి
 కసుల నానంద బాష్పముల్ క్రొమ్ముకొనఁగ
 అరిగె పరుగున ధేను 'నంబా' యటంచు
 పొదుఁగువేగున తడఁబడ పదచయంబు.

ఆసుధామధురధ్వని యూరికించి
 వత్స 'నుంబే' యటంచు న పలుగువాటి
 మాతకడ కేగి పొదిక్కిన మాతి దూర్చి
 గుప్పుగుప్పన దుగ్ధముల్ గుడిచికొరయె.

ముట్టెతోఁ గ్రుమ్మి పొదుగుపై పొడిచి పొడిచి
 కొడుకు వాల్ ద్రావుదున్నంతతడపు తల్లి
 అట్టునిట్టును మెదలక యట్టె నిలిచె
 తెల్లరాతిని మలచిన ధేను వసఁగ.

అంత నాయుంటియిల్లాలు చెంత కరిగి
 బింద చేకొని పొదిక్కిందఁ బెట్టి నిలువ
 ఉట్టు దాయియు లేకయె ముట్టెబాలు
 కురిసె సంతతధారగా పొరలిపాఱ.

పొట్టపొంగున తనతల్లిపొడుగు వాసి
 గురువువాణుచు నటునిటు పలువులెత్తు,
 తల్లి యెలుఁగెత్తి పలుచుఱు నన్న బిలువ
 నిలిచి తల యెత్తి చూచుచు పొలసిరూఁడు.

సుడిసి యెవరైన తను బట్ట గడఁగిరేని
 వీక చేయొక కుప్పించి చొకళించు,
 బిడ్డ లెవ రైన దారిలో నడ్డమైన
 మిట్టిమీనయి జంకించి మింటి కెగయు.

పుడమిట్ట ముట్టె నానించి మూరుకొనుచు
 చెండు మీటినగతి పైకి చెంగలించు,
 గటికొకటకల నెడనెడ కొఱుకఁ దివురు,
 నేలఁ బొరలాడు, క్రొమ్మఱు నిలిచి పాఱు.

ఇట్లు శైశవకీడల నెసఁగుచున్న
 పుత్రుఁ బొడఁగని కన్నీరు పొంగిపొరల
 ఇట్టి నెత్తురుకందు నే నిచట డించి
 పోవవలసెనె కటకటా! దైవగతికి?

ఈడుదూడలు తమతల్లు లేగుదేఱ
 ఎదురుగా నేగ, తానును ముదము మీఱు
 నేగి, తనమాతృహీనత యెఱుకపడఁగ
 చిత్తమున నెంత కుందునో చిన్నికూన?

వను తను బాసిపోవుట యెఱుగఁగ కకట!
 ఆకుచున్నాఁడు బిడ్డఁడు వేష కలర;
 అచట బెబ్బులి యొకట కాగలేక
 సుక్కి సోలుచు నను దూఱి సురిగ నేమొ?
 గడియయేనియు నే నిటు తడయ సగున?
 అనుచు ధేయపు తలపోసి, మనుమునఁడు
 నెట్టికొనినచ్చుతోకంట మట్టువఱచ
 తనయునిఁ జేరి వాసితో నులయె నిట్లు.

•అన్న! నననూసములు మోసి నిన్ను గాంచి
 చనవుమై పంచుచుంటిని దన్నుగుడిసి
 నీవు జనియించి మాన్నాళ్లు నిండి లేదు,
 నీకు నాకురు చెల్లెనే నేఁడు ఋణము?

తండ్రి! యింకమింక నామాట తలఁపఁ బోకు
 మమ్ము మఱివుము, సత్య మేమఱకు మయ్య
 మనల నిన్నాళ్లు ప్రేమతో మనిచి నెట్టి
 విప్పునానకు మాఱు గావింపఁ బోక.

ఒంటి నేగకు పొలముల, కింటికడక
 పొద్దు వాలకమున్న గాఁ బోవు మయ్య
 కరులు ఖరములు తురగముల్ తిరుగుచోట
 దారి కడ్డంబుగా నిల్చి తారఁ బోకు.

నూతిదరులందు లోతైసగోతులజరి
 నెట్టివచ్చి క మొలచిన మెట్టఁ జనకు,
 గుమురుగా నున్న కనవుశాంపముల నేని
 మూరుకొనకుండ నెన్నడు ముట్టఁ బోకు.

పోటుపసరాలజోలికిఁ బోకు మెప్పుడు
 దుడుకుతోడుకులపొదుఁగుల దూబఁ బోకు
 తెవులుగొట్టులతోఁ గూడి తిరుగవలదు
 మొసలి మసలెడు మడువుల మూతి నిడకు.*

నిన్ను బాయక చెంత నే నున్నయప్పుడె
 ఒద్దికను నిన్ను ముద్దు నేయుదురు కాని,
 అక్కటా! నేను నిను బాసి యరిగినంత
 లక్కగొందురె ని న్నొక్కనక్క కై న?
 మాడుకంటెను, పుప్పొడిఘాళికంటె,
 తృణకణముకంటె, పులుఁగులయీఁకకంటె
 బెండుకంటెను, మఱి దూదిపింజకంటె
 చుల్క సగుఁ గాడె తలి లేనిసుతుఁడు జగతి.

న్వామి యెప్పు డై న, కినుకచే నేమి యన్న
 అల్క జెందక తలలోనినాల్క వగుచు
 ఏను లేనట్టికొద గాననీక మెలఁగి
 నెయ్యియెఁడులు వర్ధిల్లు మయ్యకొడుక!

తల్లి యీరీతి బోధింప తల్లడిల్లి
 మాడ యిట్లనె, 'అమ్మ! యిట్లాడె దేమె?
 దాస మొసఁగెనొ, అమ్మెనో, తనతనూజ
 కనణ మిచ్చెనో చెప్పును భూసురుఁడు నిన్ను?

ఎటుకు బోయెదు? నీవెంట నేను నత్తు
 గోవుఁడూడల నెడినేయు కుమఱి గలఁడె?
 నీవు లేకున్న నిముసంబు నిలువఁ జాల
 తల్లికోడిక లోకంబు పిల్లలగును.

వీర్మి న న్నింక నెవ్వరు పెంచువారు?
 వీక న న్నింక నెవ్వరు నాకువారు?
 కూర్మి న న్నింక నెవరు చిన్నుచువువారు?
 ఎందు బోయెదు న న్నొంటి నింట డించి?

కనుల జలజల గొప్పముల్ కాల్య గట్ట
 వత్స మీరీతి తనతోడఁ బుకుచుండె,
 జలుజలుని హృదయంబు జలదరింప
 సూనుఁ గాఁగిట గదియించి సురభి యనియె.

జాలి నీలీల వాపోవ నేల వత్స?
 పాఱుఁ డెనరికి న న్నీయ పాలువడఁప,
 విధినియోగంబుచే నేన వెడలుచుంటి'
 అంచు జరగిన దెల్ల విప్పించె, నంత.

కొఱవిచేఁ గాల్చినట్టులు, సురియ బెట్టి
 న్నొచ్చినట్టులు, కొఱ్ఱున గుచ్చినట్లు
 ములుకులను బోలు తనతల్లిపలుకులు విని
 గుండె లవియంగ నేలపైఁ గూలె దూడ.

అంబ యను, నన్ను వీడ నాయంబ యనును;
 వనట ముంచితె చెనఱిట్టెవంబ! యనును,
 ధరణ నాజీవ మింక స్వర్ధంబ యనును,
 అకట! పులి యేల దాపురం బయ్యె ననును.

అనుచు పలవించుతెనయుని కనియె గోవు
 ఁజీవయై పుట్టపిమ్మట చావు నిజము
 ఉఱక చచ్చుటకంటెను పరులకొఱకు
 మరణ మొందుట పరమధర్మంబు గాదె?

అమలసత్యంబె యూఁతగా, వ్యాఘ్రవక్త్ర,
 గహ్వరిం బది మోక్షమార్గంబు గాఁగ
 స్వర్గసుఖముల చూఱాడఁ జనుచునుఱికి
 అహహ! యింతటికంటె భాగ్యంబు కలఁచె?

అనుచు నాత్మజశోకదవాన్నికీల
 లాత్మవచనాంబువృష్టిచే నాఱఁజేసి
 సత్వరంబున పులి యున్నచక్క జేర
 నరిగె గోరత్న, మంత నవ్వాఘ్రు మచట.

చాటి యున్నదె యెంతైన వసరమునకు?

బేలనై దానిమాటల బెలువడిలి

కేలఁ జిక్కిరయూవును గోబుపోతి

అకట! నానంటియంటేన యవనిఁ గలడె?

బళిర! తా నొక్కనిజమరిటలె నటించి

పెక్కుబాసలు చేసి తప్పించుకొనియె,

అయినఁ గానిమ్ము, ఇంతలో నైన దేమి?

ఎదురువడకున్నె యని యొక నెన్నజేవి?

ఇంక నీసారి అయ్యని యెదురుపడిన

బక్కపెట్టుచ దానిపై నుఱికి, మేల

వ్రచ్చివందఱచేసి యావెచ్చనెఱ్రు

గ్రోలకుండిన నింక నే గ్రోలుపులినె?

అంచు పెటపెట పండ్లు దీటించుకొంచు

కడిఁదియాఁకట కటకటబడుచున్న

పులికుఱంగట నొయ్యన నిలిచె గోవు

చుక్క తెగి రాలిపడినట్లు చక్కవచ్చి.

ఇట్టు లరుదెంచి పులిచెంత నిట్టనిలిచి

ధేను విట్లనె పులిఱేడ! నేను పోయి

ఎంతో తడ వయ్యె, అక్కటా! యింతసేపు

ఎట్టు లుంటివో యాఁకట బిట్టు దూలి?

వ్యాఘ్రరాజును! నీచేసినట్టిమేలు
 మఱన శక్యమె యెన్నిజన్మములకైన?
 నీదయారసకలసచేఁ గాదె యేఁ
 బుజ్జగించితి సుతునకు బుద్ధి సెప్పి.
 నాదుకోరిక దీఱను, నీదుకోర్కీ
 యింక దీఱఁగ నాదేహ మిదిగొ నీకు
 ధారవోయుచునుంటిని, తనివిదీఱ
 నారగింపుము తడవునేయంగ నేల?

అనుచు సీరీతి తనతోడ నావు పలుక,
 దిత్ర మది యేమొ! పులి యంత చేష్ట లుడిగి
 తేకువను గోలుపోవు, వితాకు జెందు,
 కనుల నశు విచ్చి నెడనెడ గాంచు బయలు.

ఎదుట నిలిచిన యావుఁ గన్నెత్తి కనఁడు,
 గడగడ వడంకు, బాష్పముల్ కనుల నించు,
 గొణుగుఁ దనలోన, వేదురు గొన్నభంగి
 నుండు, తల యూచు, వెచ్చనియూర్పు పుచ్చు.

కరుణ యెట్టిదొ కల నైన నెఱుఁగనట్టి
 వ్యాఘ్ర మిారీతి శౌర్యంబు పరిహరించి
 దీనవృత్తిని నహియించి మానముద్ర
 నుంట గనుఁగొని యక్కజ మొంది యావు.

అట్లు పై కెత్తి గంగకోల్ బిట్టబిగియ
 పుండరీకముపొంతకుఁ బోవ, వ్యాఘ్రు
 ముస్సురసు రని పెద్దనిట్టూర్పు పుచ్చి
 మార్కొగము వెట్టి వెరుకకు మరలిపోవు.

అంత నీరీతి పులితోడ ననియె సురభి
 'కాదో' చూకలి? నామీఁద కాక్ష లేదో?
 నాదుమాంసము వాచవి గాదో? యిట్లు
 దెసలు నూచెన వేటికి తెల్లబోయి?

ఆకటచు స్రుక్కి వాడివత్తయ్యె నాడయి,
 కడుపు వీపున సంతె నప్పడము వోలె,
 జాల మేటికి? నాదుమాంసమ్ము మెనవి,
 పుణ్యలోకంబులకు నన్న బుచ్చి చయ్యి.

ఆవు గావించు తెగునకు ననరిపడుచు
 ఎట్టకేలకు శార్దూలమిట్ట లనియె,
 'పుడమి'పై నేను పులి నయి పుట్టి పెరిగి
 యిట్టిధీరత గంటినే యెన్న డైన?

అకట! నీయట్టి మహితాత్ము లైనవారి
 బట్టి వధియించి దురితంబు గట్టికొనుట
 కంటె, లొడితెఱుపొట్టకై కాయగనరు
 మెనవి మునివృత్తి మనలుట మేలు కాదె?

కన్ను గానక కూళ్ళనై యిన్నినాళ్ళు
 కూల్చితిని జీవరాసుల కోట్లకొలఁది,
 కట్ట! నిను గూడ నాపొట్టఁ బెట్టికొనుచు
 ఘోరసరకానలంబునఁ గూలఁ బాల.

నీదు ధర్మమె నినుగాచె, నేను నిన్ను
 గాచిపుచ్చితి ననుమాట కల్ల, నేను
 నిన్ను గెలుచుట యటు లుండె, నీవె సన్ను
 గెలిచికొంటివి సత్యవాగ్విభవకలన.'

అనుచు ధేనువు వచియించె ,వ్యాఘ్రరాజ!
 ఏల యీరీతి పలికెద? వేను మున్న
 ధారవోసిఁ గాదె యీతనువు నీకు
 చింత యేమిటి కింక భక్షింపు మయ్య.
 ఈవు నను గాచి విషవ, నే నింటి కేగఁ
 గాంచి, ఈయావు పులి గికుఁగించి నచ్చె
 మాయురే! ఎంతమాయలమారి!' యంచు
 నెల్లిదంబులు సేయరే యెల్లవారు?

అకట! సడికంటె చావు మే లగును గాన
 చారుతరలీల నీకు నాహార మగుచు
 కాయ మర్పించుటో, అట్లు గాకయున్న
 జీవముల బల్మిఁ దొరఁగుటో చేయుదాన.'

అనుచు పులిఁ జేరి 'తిను' మంచు నావు పెనఁగ
నీకు మ్రొక్కెన నాజోలి రాకు మమ్ము
తినను తిన' నంచు బెబ్బులి పెనఁగ నిట్లు
జరగె వాదము వారికి చాలనేపు.

అంత భేచరు లద్భుత మంది, గోవు
సత్యవాక్కుడ్లి, పులికృపాసక్త బుద్ధి
చాల మెచ్చుచు సంతరిక్షముననుండి
కుసుమవర్షంబు వారిపై కురిసి రొగిని.

మొలను పులితోలు పచ్చడంబును ధరించి
నృషభరాజంబుపై నెక్కి వేష కలర
అంత నీశ్వరుఁ డచట ప్రత్యక్షమయ్యె
వ్యాఘ్రు ధేనూత్తమంబుల వాద ముడుప.

ఇట్లు అవతరించిన యీశు నెదుటఁ గాంచి
వ్యాఘ్రమును గోవు భక్తిసంభ్రమము లెసఁగ
స్తుతు లొనర్చిరి, దాని కీశుండు మెచ్చి
కరుణతో నిచ్చెవారికి పరమపదము.

బుద్ధిచాలని మూఝుని పుడమియందు
పశు వటంచును పిలుతు, రాపశువ కాదె
నిత్యసత్యవ్రతంబును నిర్వహించి
ప్రవిమలానందపదవిని బడయఁ గలిగె.

Printed
by
Vatchavaye Raya Jagapathi Varma
AT THE JAGAPATHI PRINTING WORKS
Rajahmundry.
